

פרשת עקב

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. מצוות תפילין, לימוד תורה ומזויות
- ג. שבנ"י ינחלו את א"י
- ה. מקומות בהם הקציפו בני"י את ד'
 - ו. ניסי ד' במדבר וליראה אותו
 - ז. לא לפחד או לחמוד ע"ז האומות
 - ח. שכר שמירת המצוות
 - ט. בשמירת המצוות יזכו לא"י ולברכה
 - י. מעשה הלוחות השניות
 - יא. תוכחה לבנ"י לזכור מעשי ד' עמהם
 - יב. גדולת ד' וציווי לדבוק בו
 - יג. מעלת א"י וזכירת ושבח הקב"ה
 - יד. זהירות מע"ז והעונש ע"כ
 - טו. משה מפייס את השי"ת בעד העם
 - טז. מעשה העגל ושבירת הלוחות

שאלה לשולחן השבת

"וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם"

הגמרא (מנחות מד.) כותבת: 'ואמר ריש לקיש, כל המניח תפילין מאריך ימים שנאמר: "ד' עליהם יחיו ולכל בהן חיי רוחי ותחלימני והחייני" (ישעיה לח, טז)'. ובגמרא אחרת (קידושין לד.) כתוב שנשים חייבות במזוזה משום שכתוב: "למען ירבו ימיכם", ונשים רוצות חיים כגברים. ויש לבאר אם כן, מדוע לא נאמרה סברא זו גם לגבי חיובן בתפילין, אלא הגמרא בוחרת להקיש תפילין לתלמוד תורה?

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"והיה עקב תשמעון" - אם המצוות הקלות שאדם דש בעקביו תשמעון' (רש"י) יש להבין מדוע הבטחת שמירת הברית והחסד תלויה דווקא במצוות הקלות, ועוד, כיצד שייך לכנות את המצוות הקלות בכינוי 'שאדם דש בעקביו'. ומסופר בגמרא (ע"ז ב:) שלעניתיד לבוא יטענו אומות העולם לפני הקב"ה, מדוע אנו נידונים כך, האם כפית עלינו הר כנגיית ולא קבלנו את התורה, כמו שעשית לישראל. עד שהקב"ה אומר להם מצוה קלה יש לי וסוכה שמה, לכו ועשו אותה, מיד כל אחד ואחד נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו, והקב"ה מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכולם מבעטים בסוכתם ויוצאים. מצות סוכה מכונה אם כן מצוה קלה, שאין בה חסרון כיס כ"כ, ובה תלויה הבטחת שמירת הברית והחסד, משום שמצוה זו מכריעה את הכף כנגד אומות העולם כיון שיתנסו במצוה זו ולא יעמדו בה, ומשום שמצוה זו משתמשים בה כשפוסעים אל תוך הסוכה ובתוכה, מכונה 'מצוות שאדם דש בעקביו'.

"ארץ חיטה ושעורה וגבן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש"

הצל"ח שואל, שכתוב בפסוק "שבעת המינים" ומה שקודם בפסוק הוא קודם לברכה, וקשה הרי התורה צריכה לומר את רשימת הפירות, וא"כ מהיכן הראיה שמה שנכתב ראשון הוא מפתת קדימותו לברכה, ומתרץ שלכן נאמר שוב פעם בתוך הפסוק 'ארץ', לרמוז שיש כאן דין קדימה.

"כי אם ליראה"

כתוב בגמרא (ברכות לג:): 'אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא? והאמר רבי חנינא משום רשב"י: אין לו לקב"ה בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים, שנאמר: "יראת ד' היא אוצרו"'. מבואר שבבית גנזיו של הקב"ה יש רק יראת שמים. ויש לבאר דבר זה, הלא מצינו דברים נוספים המונחים שם כגון: 'מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבתי שמה' (ביצה טז.), וכן כתוב (שבת קה:): 'אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו' וצריך ביאור. ויש לומר: א. אחרי שהוציא את השבת נשאר לו רק יראת שמיים. ב. יש לקב"ה יותר מבית גנזים אחד. ג. שורש השבת והורדת הדמעות על אדם כשר שניהם בכוח היראה של האדם. ד. יראת השמים היא הכלי של האוצר שבה מניח דברים אחרים. ה. הכוונה היא שכל דבר שתלוי בבחירת האדם מונח בבית גנזיו של הקב"ה כולל שמירת שבת והורדת דמעות על אדם כשר. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

לפאר את שולחן השבת!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. מספר השנים שהלכו בני ישראל במדבר
 - ב. אבני ארץ ישראל הינם כ _____
 - ג. משבעת המינים, וממנו יין מכינים _____
 - ד. משה שרף וטחן היטב את העגל, עד שנהיה - _____
 - ה. מהם הוצבים נחושת _____
 - ו. קטע מקריאת שמע, הכתוב בפרשה _____
 - ז. משבעת המינים _____
 - ח. יש לשקץ את פסלי הגויים משום שהם - _____
 - ט. "פן תאכל ושבעת ובתים _____ תבנה וישבת"
 - י. גן שמשקים אותו ברגליים (ידנית) _____
 - כ. בשבעים נפש ירדו אבותינו למצרים וכעת אנחנו: _____
 - ל. לא עליו לבדו יחיה האדם _____
 - מ. לא כך אוכלים בארץ ישראל לחם _____
 - נ. אחד מסכנות המדבר שהשי"ת הצילנו מהם _____
 - ס. השי"ת הציף את מימי ים זה _____
 - ע. קרויות כך מפני שמעשירות את בעליהן (רש"י) _____
 - פ. הנהר הגדול _____
 - צ. משם השי"ת הוציא מים לישראל במדבר _____
 - ק. השי"ת אמר למשה שהעם הזה " _____ ערף הוא"
 - ר. משבעת המינים _____
 - ש. השי"ת לא לוקח _____
 - ת. שם נוסף לִיָּן _____

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. האדם יחיה על כל _____ פי ד'
 - ב. אביהם של דתן ואבירם, שנבלעו הם וכל רכושם _____
 - ג. "לא יתיצב איש בפניכם" - מיהו האיש? (רש"י) _____
 - ד. השי"ת שמר לנו את הברית ואת ה _____
 - ה. שלושה מקומות בהם הקציפו בני ישראל את השי"ת _____
 - ו. "למען _____ ימיכם וימי בניכם"
 - ז. החודש בו עלה משה להר סיני בפעם השנייה _____
 - ח. ד' אלוקיך הוא הנותן לך - _____
 - ט. כך ינשל ד' את הגויים מפניך _____
 - י. השי"ת יסיר מאיתנו כל _____ וכל _____ מצרים
 - ך. לא בלתה מעליך _____
 - ל. "כוחי ועוצם ידי עשה לי את כל _____ הזה"
 - ם. השי"ת לא ישא _____
 - ן. דבר שהשי"ת האכיל אותנו בו במדבר _____
 - ס. "לא _____ עיניך עליהם"
 - ע. השי"ת _____ לאבותינו לתת לנו את ארץ ישראל
 - ף. סוג של נחש _____
 - ץ. "לא _____ מפניהם"
 - ק. אין ללוי עם אחיו _____
 - ר. יש לאהוב אותו _____
 - ש. משבעת המנים (בלשון הפסוק) _____
 - ת. הפסוק ממנו למדנו על חיוב ברכת המזון _____

כתרגומו

כל פרה נדיא דעלייה מיליה מתרזום אונקלוס נכנסה לעדריין של למנון.

"ממרים" (ז, ט) = "מסרבין". המילה העברית 'מסרב' המתארת אדם שלא נענה בחיוב, ממאן.

מן המדרש

דבר אחר, "הקל הנאמן". אמרו רבותינו: מאמונתו של בשר ודם, אתה יודע את אמונתו של הקב"ה. מעשה ברבי פינחס בן יאיר, שהיה דר בעיר אחת בדרום, והלכו אנשים להתפרנס שם, והיו בידם שתי סאין של שעורים והפקידו אצלו ושכחו אותם והלכו להם. והיה רבי פינחס בן יאיר זורע אותם בכל שנה ועושה אותם גורן וכונסם. אחר שבע שנים הלכו אותם החברים לשם, לתבוע אותם ליתן להם, מיד הכיר אותם רבי פינחס בן יאיר ואמר להם: "בואו וטלו אוצרותיכם". הרי, מאמונתו של בשר ודם אתה יודע אמונתו של הקב"ה. ושוב מעשה ברבי פינחס בן יאיר, שהלך לעיר אחת והיו העכברים אוכלים בתחומה של אותה העיר ומציקים לתושבים מאד. באו וביקשו הימנו (עצה), מה עשה רבי פינחס בן יאיר, שאל אותם: "למה אין אתם מפרישים מעשרותיכם כראוי? מבקשים אתם שאערוב לכם, שאם תפרישו מעשרותיכם כראוי אין העכברים אוכלים עוד?" אמרו לו שכן, ערב להם, והלכו העכברים ולא נראו עוד. (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

הלך אחריו בחשאי,
ומכיון שפסע מהר מדי,
נפצע באחד מאיבריו,
והתמהמה לזמן רב.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

אם תקח מהאב, את מה שלקחו מסבתו, בה מזוכרת השנייה, אחרי הראשונה שבה שמע - למה המוונה?

"אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד"

לכאורה תמוה, איך שייך לתת שוחד להקב"ה? הסביר רבי יצחק-זאב סולובייצ'יק מבריסק: יש אנשים שרוצים לחזק את לימוד התורה תמורת ויתורים בשטח אחר, לחפות עבירה במצוה, זהו שוחד להקב"ה, והכתוב אומר: "ולא יקח שוחד" - שהקב"ה אינו לוקח שוחד כזה.

"והיה אם שמח תשכח את ד' אלקיך"

"והיה" זו לשון שמחה, "והיה - אם שכח" היינו, אם תשכח את השמחה ותהא שרוי בעצבות, ברור כי: "תשכח את ד' אלקיך" כי העצבות גוררת את שכחת הבורא... (מהר"י מרוזין)

שעשועי דאורייתא

"שמע ישראל"

המילים האלו מופיעים ארבע פעמים בתנ"ך, כולן

בחומש דברים, היכן?

מצאו נא בפרשה:

1. מילה החסרה את האות א'.

2. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ב'.

3. שבע מילים רצופות שמסתיימות באות מ'.

12. את האות כ' המופיעה שלוש פעמים ברציפות. (לא

באותה מילה)

14. מילה בת חמש אותיות שנקראת ישר והפוך. (2)

16. שמות של שתי שכונות בירושלים.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ד' אלקיך לך את הברית ואת החסד ואת

השבועה אשר נשבע לאבותיך"

2. "ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: היכן מציינו במשנה שמשה רבינו נקרא "משה הצדיק"? - רבי יהושע בן קרחה אומר גדולה מילה שלא נתלה לו למשה הצדיק עליה מלא שעה" (גדרים פ"ג מ"א, דף ל"א): **לסדר את הפרשה** - "כוכבי השמים לרב". **חידון א' ת'** - ארבעים, ברזל, גפן, דק, הרי א"י, והיה אם שמוע, זית שמן, חרם, טובים, ירק, כוכבי השמים, לחם, מסכנות, נחש, סוף, עשתרות צאנך, פרת, צור החלמיש, קשה, רימון, שוחד, תירוש. **חידון א' ת' הפוך** - מוצא, אליאב, עוג, חסד, מסה תבערה קברות התאווה, ירבו, תמוז, כח, מעט מעט, חולי מדוי, שמלתך, החיל, פנים, מן, תחוס, נשבע, שרף, תערץ, חלק, גר, דבש, ואכלת ושבעת וברכת. **שעשועי דאורייתא** - פעמיים בפרשת ואתחנן: "שמע ישראל את החקים", "שמע ישראל ד' אלקינו", בפרשת שופטים: "שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה". ושני כמעטים: בפרשת כי תבוא: "הסכת ושמע ישראל", ובפרשת וישלח: "וישמע ישראל". 1. "מרשית השנה". 2. "בשבעים נפש ירדו אבתיך מצרימה ועתה שמך ד' אלקיך כוכבי השמים לרב". 3. "לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחוויתם להם". 4. "אלקיך ככוכבי". 5. "הלילה", "ויהיו". 6. "על מוצא", "בבקעה". **מילה בפרשה ואתחנן** - כוראקור. "נעשית שם התכה" - בכור היתוך, "אך חום אינו בנמצא" - קור, "סיב אשר חזק מפלדה" - קור עכביש, "ומקדם אף היתה מידה" - מידת הנפח 'כור'. **טמונות בפרשה** - 1. "פרי בטןך" (זיג). 2. "ערים גדולת ובצורת בשמים" (ט,א). 3. "מהרריה תחצוב נחושת" (ח,ט). 4. ספר מוסר - "את מוסר ד'" (יא,ב). 5. "ומגהצים אותם כמין כלים מגוהצים" (רש"י ח,ד). 6. "ומים לא שתיתי" (ט,ט). "ולא יהיה מטר" (יא,ז), "אשר אין מים" (ח,טו). 7. ארץ אשר אבניה ברזל" (ח,ט) [Fe=ברזל]. 8. "כלבוש הזה של חומט שגדל עמו" (רש"י ח,ד). 9. "שרף ועקרב" (ח,טו). 10. עץ דקל (תמר) - "ודבש" (ח,ח). 11. "כי מוקש הוא" (ט,טז). 12. "ואכלת את כל העמים" (ז,טז). 13. "וריימוך" (ח,ח). 14. "רגלה לא בצקה" (ח,ד). **טמונות בהפטר** - 1. "פני כחלמיש" (ז,ז). 2. "עש" (ג,ט). 3. "וקול זמרה" (ג,כד). 4. "נהרות מדבר" (ג,יא). **שאלה לשלחן השבת פינחס** - שאלנו: יש לבאר את דברי רש"י, מדוע מיד לאחר שכותב שצדיקים מניחין צרכן, כתב שאמר משה שהגיעה השעה שיתבע את צרכיו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. מדרשים הלוקים. 2. צרכי ציבור דורשים בפירוש וצרכי עצמו רק ברמז. 3. פחד משה שבניו יקפידו על מי שימונה ואין לו זכות שתגן עליו, אמר לו הקב"ה שליחושע יש זכות שימוש בבית המדרש שתגן עליו. (חת"ס) 4. לא ביקש שבניו ינהיגו אלא שיהיו גדולים בתורה. 5. כל מה שבסופו של דבר התעסק משה בצרכיו זהו רק לאחר שנתעורר לכך מירושת בנות צלפחד, זה גופא שבחן של צדיקים, שמצד עצמם לא היה עולה בדעתם לדאוג לבניהם קודם מיתתם ורק לאחר שנתעוררו לזה ע"י אחרים בנחלתן של בנות צלפחד, תבע את הירושה מן הדין. 6. כתוב בגמרא שכל מי שאינו מניח אחריו בן ליורשו, הקב"ה מלא עליו עברה, ולכן כדי להפיג עברה וחרון מעל ישראל אמר משה שראויים בניו לרשת את שררתו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

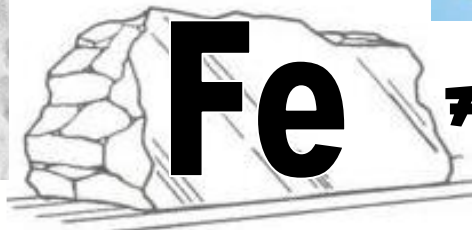
4

3

2

7

6

5

11

10

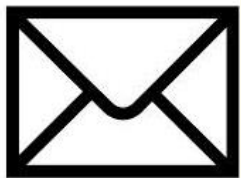
9

8

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

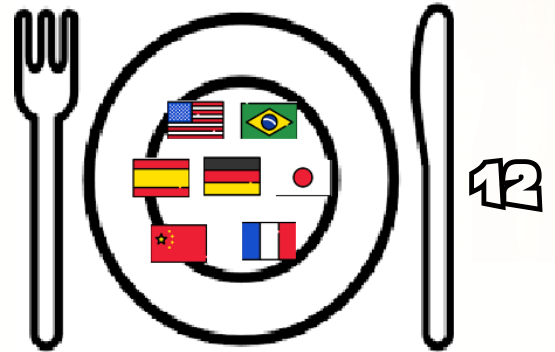
תשובה לגיליון הקודם
'שיהיו מחדדים בפיר' (רש"י ו,ז)

14

13

12

הפטרת עקב "ותאמר ציון" (ישעיהו מט' יד' – נא' ג')

טמונות בהפטרה

כל הזכויות שמורות לאורון ביני.

4

3

2

1